

Kako mogu tražiti naknadu ili drugu vrstu obeštećenja/zadovoljštine od počinitelja u sudskom postupku (kaznenom postupku) i kome trebam uputiti takav zahtjev?

U Portugalu je zahtjev za naknadu štete u pravilu potrebno podnijeti u okviru kaznenog postupka. U skladu s time, i kaznena djela koja čine predmet kaznenog postupka podliježu građanskopravnoj odgovornosti, pod uvjetom da nanose štetu interesima na temelju kojih se može dobiti obeštećenje za imovinsku štetu, u skladu s građanskim pravom.

Zakonom o kaznenom postupku utvrđuje se „načelo obveznog uključivanja”, u skladu s kojim se građanskopravni zahtjev za naknadu štete na temelju počinjenog kaznenog djela mora podnijeti u okviru odgovarajućeg kaznenog postupka, a o njemu se može odlučiti u odvojenom postupku samo pred građanskim sudom i to u slučajevima propisanim zakonom i navedenima u Zakonu o kaznenom postupku.

U slučajevima u kojima žrtva ima boravište u drugoj državi članici Europske unije te je žrtva kaznenog djela počinjenog u državi u kojoj nema boravište, ona može podnijeti zahtjev za naknadu štete tijelu odgovornom za razmatranje takvih zahtjeva i odlučivanje o njima u državi u kojoj ima boravište. Navedeno tijelo mora prosljediti zahtjev nadležnom tijelu države u kojoj je kazneno djelo počinjeno.

U kojem trenutku kaznenog postupka trebam predložiti svoj zahtjev?

Žrtva mora izraziti namjeru za podnošenje zahtjeva za naknadu štete čim podnese pritužbu ili prije zaključenja istrage. Zatim će biti obaviještena o optužnici i imat će rok od 20 dana da podnese svoj zahtjev za naknadu štete.

Čak i ako se ne podnese zahtjev za naknadu štete, sudac može, na vlastitu inicijativu i uzimajući u obzir osobne okolnosti žrtve, naložiti tuženiku da žrtvi isplati određenu naknadu za pretrpljenu štetu, osim ako se žrtva sama tomu usprotivi.

Kad je riječ o žrtvama kaznenih djela s elementima nasilja, zahtjev za naknadu štete može se podnijeti najkasnije godinu dana nakon donošenja konačne odluke.

Ako je žrtva u trenutku počinjenja tog kaznenog djela bila maloljetna, može podnijeti zahtjev najkasnije jednu godinu nakon što postane punoljetna ili emancipirana.

Što mogu zatražiti u zahtjevu i što u njemu treba biti navedeno (ukupan iznos i/ili pojedinačni gubici, izgubljena dobit i kamate)?

Zahtjev za naknadu štete može se podnijeti u slučaju:

imovinske štete: uključujući gubitke prouzročene kaznenim djelom (na primjer, troškovi bolničkog liječenja, savjetovanja, lijekova itd.) te naknade koje žrtva više ne prima (na primjer, plaća koju je žrtva prestala primati dok je bila onesposobljena)
narušenog mentalnog zdravlja: iako se toj vrsti štete ne može pripisati financijska vrijednost, može se dobiti financijska naknada (na primjer, šteta koja narušava zdravlje, dostojanstvo ili dobar ugled, šteta koja uzrokuje fizičku bol, psihički poremećaj i duševnu bol).

Postoji li poseban obrazac za takve zahtjeve?

Ne. Zahtjev mora sadržavati samo kratak opis činjenica na kojima se zahtjev temelji te pretrpljene gubitke i njihovu vrijednost.

Međutim, ako se zahtjeva iznos veći od 5000 EUR, potrebno je platiti sudsku pristojbu, a zahtjev mora predati odvjetnik.

Naknada štete koju isplaćuje država

U slučajevima kaznenih djela s elementima nasilja država može platiti predujam. Za to je potrebno ispuniti [poseban obrazac](#) u kojem se navodi iznos naknade štete koji se potražuje te priložiti posebne dokumente, kao što je prijava poreza na dohodak žrtve i podnositelja zahtjeva (ako on nije ujedno i žrtva) za godinu prije počinjenja kaznenog djela, te dokumente kojima se potkrjepljuju troškovi navedeni u obrascu.

U slučajevima nasilja u obitelji država može platiti predujam, za što je potrebno ispuniti [poseban obrazac](#). Za to je potrebno priložiti iste dokumente koji su navedeni pod (a).

Koje dokaze trebam predložiti u prilog zahtjevu?

Žrtva mora predložiti sve dokumente kojima se dokazuju pretrpljeni gubici (vidjeti točku 1.1.). Osim toga, žrtva mora navesti svjedoke koji mogu poduprijeti njezine izjave i potvrditi da je pretrpjela gubitke koje je navela.

Podliježe li moj zahtjev plaćanju sudskih ili drugih pristojbi?

Ako se zahtjeva iznos manji od 5000 EUR, pristojba se ne plaća, a zahtjev žrtva može podnijeti sama.

Ako se zahtjeva iznos veći od 5000 EUR, zahtjev mora podnijeti odvjetnik koji zastupa žrtvu te podliježe plaćanju sudske pristojbe, osim ako žrtva prima pravnu pomoć.

Kad je riječ o žrtvama kaznenih djela s elementima nasilja i žrtvama kaznenih djela nasilja u obitelji, zahtjev za predujam naknade šalje se Povjerenstvu za zaštitu žrtava kaznenih djela (CPVC) te je žrtva oslobođena od plaćanja bilo kakvih troškova ili pristojbi.

Ako je kazneno djelo počinjeno na državnom području druge države članice EU-a, zahtjev se može podnijeti CPVC-u, uz uvjet da podnositelj zahtjeva ima uobičajeno boravište u Portugalu.

Mogu li prije i/ili tijekom postupka dobiti pravnu pomoć? Mogu li dobiti pravnu pomoć ako ne živim u državi u kojoj se vodi postupak?

Da, pod određenim uvjetima možete podnijeti zahtjev za pravnu pomoć.

Žrtva ima pravo na pravno savjetovanje i pomoć koji se odnose na njezinu ulogu u sudskim postupcima.

Ako želite sudjelovati u postupku kao građanskopravna stranka, morate podnijeti zahtjev za pravnu pomoć u ranoj fazi sudskog postupka ili pri svjedočenju, ako želite pratnju odvjetnika, a ne raspolazete dovoljnim financijskim sredstvima za pokrivanje troškova odvjetnika.

Možete podnijeti i zahtjev za pravnu pomoć u obliku:

potpunog ili djelomičnog oslobođenja od plaćanja sudske pristojbe

odjelice odvjetnika i plaćanja odvjetničkih naknada ili

obročnog plaćanja sudske pristojbe ili odvjetničkih naknada.

Napomena: Odluku o zahtjevima za pravnu pomoć donose tijela nadležna za socijalno osiguranje na temelju formule za izračun kojom se uzimaju u obzir imovina, prihodi i izdaci podnositelja zahtjeva. Zahtjev za pravnu pomoć potrebno je podnijeti s pomoću obrazaca koji se mogu dobiti besplatno od službi za socijalno osiguranje. **Obrazac** je moguće podnijeti osobno, poštom, putem telefaksa ili putem interneta, ispunjavanjem obrasca u digitalnom obliku. Zahtjevu

je potrebno priložiti dokumentaciju kojom se potvrđuju financijske poteškoće podnositelja zahtjeva. Odluka će se donijeti u roku od 30 dana. Podnošenje zahtjeva ne dovodi do troškova za žrtvu.

U kojim će slučajevima kazneni sud odbaciti moj zahtjev ili odbiti odlučivati o mojem zahtjevu protiv počinitelja?

Ako počinitelj nije osuđen za kazneno djelo.

Ako žrtva ne može dokazati pretrpljene gubitke.

Mogu li se žaliti protiv odluke ili tražiti drugu vrstu obeštećenja/zadovoljštine?

Da. Možete podnijeti žalbu protiv odluke ako ste sudjelovali u postupku kao građanskopravna stranka.

Možete odabrati i uobičajene načine (građanski sudovi) podnošenja žalbe ako zahtjev zbog bilo kojeg razloga nije razmotren.

Ako mi sud dosudi naknadu štete, na koji način mogu osigurati izvršenje presude i kakvu pomoć pri tome mogu dobiti?

Da. Ako tuženik ne nadoknadi štetu dobrovoljno, žrtva može poduzeti mjere izvršenja, odnosno može podnijeti zahtjev sudu za izvršenje odluke o dodjeli naknade štete putem, na primjer, zapljene plaće, sredstava na bankovnim računima ili nepokretne ili pokretne imovine, sve dok se ne dosegne vrijednost naknade štete dodijeljene žrtvi.

Posljednji put ažurirano: 07/04/2024

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća država članica. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska komisija ne preuzima nikakvu odgovornost za informacije ili podatke sadržane ili navedene u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.